

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”.
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Protokół

*2012-10-30, Oława, opracowanie projektu Planu Zadań Ochronnych
dla obszarów Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 oraz Grądy Odrzańskie PLB020002*

Dnia 30 października 2012 r. w Oławie, w sali konferencyjnej Urzędu Gminy, Pl. Marszałka J. Piłsudskiego 28 odbyło się spotkanie zorganizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Wykonawcę projektu Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 oraz Grądy Odrzańskie PLB020002 - firmę Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Brzegu.

Głównym celem spotkania było wyłonienie Zespołu Lokalnej Współpracy oraz uzupełnienie wiedzy na temat obszaru. Ponadto spotkanie poświęcono omówieniu ogólnych założeń programowych sieci Natura 2000 w Polsce, zasad pracy nad projektem planu zadań ochronnych, roli dokumentu i trybu jego sporządzania, procesu komunikacji w trakcie sporządzania projektu planu oraz przedstawienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obu obszarów. Poruszono również problem konieczności uszczegółowienia ich oraz listy istniejących dokumentów planistycznych w obszarze i jego bezpośrednim otoczeniu. Spotkanie podzielono na trzy główne bloki tematyczne, dla których przygotowano prezentacje i pomocnicze wydruki materiałów kartograficznych i Standardowego Formularza Danych dla obszarów Grądy w Dolinie Odry PLH020017 oraz Grądy Odrzańskie PLB020002. W każdym bloku tematycznym przewidziano czas na dyskusję nad poruszonymi zagadnieniami.

I Andrzej Ruszlewicz „Jak funkcjonuje obszar Natura 2000 – stan obecny wdrażania sieci obszarów Natura 2000 w Polsce” oraz „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”

II dr Anna Wójcicka-Rosińska „Podstawowe informacje o obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Grądy w Dolinie Odry PLH020017;

Marek Stajszczyk „Podstawowe informacje o obszarze specjalnej ochrony ptaków Grądy Odrzańskie PLB020002”

III dr Dariusz Rosiński „Omówienie problemu uszczegóławiania i potencjalnej korekty zatwierdzonej granicy obszaru” oraz „Zakres analizy dokumentów planistycznych podczas prac nad projektem”

Spotkanie przebiegło zgodnie z przyjętym programem spotkania, który został przesłany uczestnikom w zaproszeniach i jeszcze raz zaprezentowany na początku spotkania, a istotne elementy spotkania zaprotokołowano poniżej. W spotkaniu udział wzięło 41 osób. Byli to reprezentanci następujących instytucji i podmiotów:

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Planista Regionalny przy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Starostwo Powiatowe we Wrocławiu
Starostwo Powiatowe w Oławie
Starostwo Powiatowe w Brzegu
Urząd Miasta Wrocławia
Urząd Miejski Siechnice
Urząd Miasta Brzeg
Urząd Miasta Oława
Urząd Gminy Oława
Urząd Gminy Popielów
Urząd Gminy Lubsza
Urząd Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice
Urząd Gminy Dobrzeń Wielki
Urząd Gminy Czernica
Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim
Dolnośląska Izba Rolnicza
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa we Wrocławiu
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Opolu
Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, PZD Oława
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach
Nadleśnictwo Oława
Nadleśnictwo Brzeg
Nadleśnictwo Opole
Nadleśnictwo Kup
Stopień Wodny Janowice
Polski Związek Wędkarski Okręg we Wrocławiu
Nadleśnictwo Oleśnica

Spotkanie rozpoczęło się powitaniem gości przez **Pana Andrzeja Ruszlewicza** – Planistę Regionalnego. Na wstępie przedstawił on cel spotkania i jego ogólny plan. Wyjaśnił rolę Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w procesie sporządzania

planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz przedstawił Wykonawcę projektu Planu Zadań Ochronnych dla obu obszarów. Po sporządzeniu listy obecności i objaśnienia roli i zasad działania tworzonego na spotkaniu Zespołu Lokalnej Współpracy rozpoczęła się pierwsza prezentacja dotycząca zagadnień związanych z podstawami prawnymi funkcjonowania sieci Natura 2000 oraz sporządzania planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. W prezentacji prelegent przedstawił ogólne założenia programu Natura 2000 oraz stan obecny jego wdrażania w Polsce. W dalszych częściach prezentacji wskazał na podstawowe akty prawne prawa Wspólnotowego oraz krajowego określające funkcjonowanie sieci Natura 2000, przedstawił zasady tworzenia planów zadań ochronnych i aktualny stan zaawansowania prac nad tego typu planami w Polsce oraz zasady ochrony przedmiotów ochrony ostoi siedliskowych i ptasich. Następnie wskazał na możliwe ograniczenia w gospodarowaniu na terenach ostoi wynikające z wymogów ochronnych przedmiotów ochrony i konsekwencje ich nieprzestrzegania. Poruszył również temat Wspólnej Polityki Rolnej i wymogów wzajemnej zgodności (*cross-compliance*). Prelegent zwrócił także uwagę na rolę Zespołów Współpracy Lokalnej w całym procesie sporządzania PZO (wspólne wypracowanie kształtu opracowywanego przez Wykonawcę planu). Podkreślił także fakt, iż w procesie tworzenia planów zadań ochronnych nie przewidziano uzgodnienia projektów przez samorzady, zatem spotkanie Zespół Lokalnej Współpracy jest najlepszą okazją do wyrażenia potrzeb i uwag związanych z zarządzaniem obszarem Natura 2000.

Po prezentacji głos ponownie zabrał **Pan Dariusz Rosiński** – koordynator projektu Planu Zadań Ochronnych, który zapytał zgromadzonych o zgodę na udział w Zespole Lokalnej Współpracy i zgłosił wniosek, aby uczestnicy spotkania wskazali podmioty lub osoby, które ich zdaniem mogą być zainteresowane uczestnictwem w spotkaniach, a nie zostały dotąd zaproszone. Nikt nie wskazał na potrzebę rozszerzania grona zapraszanych osób.

PRZERWA

Po przerwie głos zabrała **Pani Anna Wójcicka-Rosińska** - ekspert z ramienia Wykonawcy – przedstawiła podział administracyjny i charakterystykę fizycznogeograficzną obszaru Grądy w Dolinie Odry oraz listę jego przedmiotów ochrony, ich udział w pokryciu obszaru oraz stan zachowania według danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych. W dalszej części prezentacji prelegentka przybliżyła zgromadzonym fizjonomię siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony wraz z opisem ich lokalizacji i lokalne uwarunkowania, z którymi wiąże się ich stan zachowania. Odnośnie kilku siedlisk przyrodniczych prelegentka zaznaczyła, że weryfikacja terenowa nie potwierdziła ich obecności w obszarze. Wskazała jednak na problem, jaki stanął przed zespołem eksperckim

powołanym przez Wykonawcę, tj. odmową wstępu na tereny wodonośne Wrocławia w trakcie weryfikacji terenowej przedmiotów ochrony wydaną przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Brak możliwości przeprowadzenia niezbędnych obserwacji terenowych nie pozwolił na zebranie pełnej wiedzy o lokalizacji siedlisk przyrodniczych oraz ich stanie zachowania. Tylko w jednym przypadku prelegentka wskazała na wystąpienie błędu pierwotnego w Standardowym Formularzu Danych, tj. umieszczeniu na liście przedmiotów ochrony siedliska, które nie występuje w obszarze, tj. górskich i nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (kod 7230). Z kolei w przypadku siedliska przyrodniczego kwaśna dąbrowa (kod 9190) zaznaczyła, że weryfikacja terenowa wskazała na błędną klasyfikację tego siedliska i zostanie ono prawdopodobnie wycofane z listy przedmiotów ochrony.

Prelegentka omówiła również wstępne wyniki prac terenowych dotyczących pozostałych przedmiotów ochrony – zwierząt. W trakcie badań terenowych udało się potwierdzić występowanie wszystkich gatunków, jednak niektóre z nich wymagają uzupełnienia wiedzy szczególnie w zakresie wielkości populacji. Z kolei bardzo szczegółowe dane udało się zgromadzić dla pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, których liczba stanowisk w obszarze zasadniczo różni się od podanej w Standardowym Formularzu Danych i jest znacząco większa. Następnie zaprezentowane zostały zapisy Standardowego Formularza Danych obszaru dotyczące pozostałych istotnych elementów przyrodniczych obszaru, tj. chronionych gatunków roślin i zwierząt występujących na omawianym terenie oraz zebrane w trakcie badań terenowych informacje o gatunkach obcych geograficznie

stanowiących duże zagrożenie dla siedlisk przyrodniczych obszaru oraz siedlisk niektórych gatunków będących przedmiotami ochrony.

Następnie Pani Anna Wójcicka-Rosińska scharakteryzowała podział administracyjny i charakterystykę fizycznogeograficzną obszaru Grądy Odrzańskie PLB020002 i oddała głos **Panu Markowi Stajszczykowi** – ekspertowi z ramienia Wykonawcy. Pan Marek Stajszczyk przybliżył w skrócie historię powołania tego obszaru i badań na tym terenie, które prowadził od kilkunastu lat. Następnie zaprezentował listę przedmiotów ochrony obszaru i omówił istotne zagadnienia dotyczące poszczególnych gatunków. Zaprezentował również wyniki prac i obserwacji terenowych, które wykonał w okresie lęgowym w 2012 roku i jakie prowadzi obecnie nad gatunkami migrującymi. Wyniki te pozwoliły na zaktualizowanie informacji o obszarze i weryfikację Standardowego Formularza Danych. W swojej prezentacji Pan Marek Stajszczyk omówił również istotne zjawiska zachodzące na terenie ostoi, które dotyczyły spadku i wzrostu populacji lub wycofania się niektórych gatunków z omawianego terenu. Poruszył również kwestię potrzeby zmiany granicy obszaru w niektórych miejscach.

Po prezentacji głos zabrał **Pan Dariusz Rosiński** (BULiGL o/Brzeg). Omówił szczegółowo specyfikę prac nad zmianami i uszczegóławianiem granicy obu obszarów. Wskazał na materiały, jakimi dysponuje Wykonawca i na podstawie których będzie budował propozycję zmiany lub uszczegółowienia granicy. Poprosił zgromadzonych o czynny udział w tym zagadnieniu.

Pan Andrzej Meryk (RDOŚ w Opolu): Zapytał czy w trakcie prac nad zmianą granicy Wykonawca przewiduje jej korektę na granicy województw dolnośląskiego i opolskiego polegającą na wyłączeniu z zasięgu obszaru Grądy w Dolinie Odry niewielkiego fragmentu znajdującego się obecnie w granicach województwa opolskiego. Zapytał również czy propozycja zmiany granicy OSO Grądy Odrzańskie będzie uwzględniała lokalizację przedmiotów ochrony tej ostoi i ich potwierdzone występowanie.

Pani Anna Wójcicka-Rosińska (BULiGL o/Brzeg): Odpowiedziała, że wskazany przez Pana Meryka fragment obszaru Grądy w Dolinie Odry będzie oczywiście przedmiotem analiz. Z aktualnej wiedzy wynika, że na tym niewielkim fragmencie nie są zlokalizowane żadne przedmioty ochrony obszaru, co pozwala rozważać możliwość wyłączenia go z zasięgu obszaru.

Pan Marek Stajszczyk (BULiGL o/Brzeg): Odpowiedział, że oczywiście wskazany do wyłączenia z granic ostoi ptasiej Grądy Odrzańskie fragment nie przedstawia sobą żadnej wartości ornitologicznej. Są to tereny intensywnie użytkowane rolniczo i nie ma potrzeby utrzymywania ich w granicach obszaru w przeciwieństwie do terenów proponowanych do włączenia do zasięgu OSO ze względu na kluczowy dla niektórych gatunków charakter.

Pan Andrzej Meryk (RDOŚ w Opolu): Zapytał czy z kolei tereny miejskie Brzegu należą do tej samej kategorii terenów o niskiej wartości ornitologicznej.

Pan Marek Stajszczyk (BULiGL o/Brzeg): Odpowiedział, że absolutnie nie, ponieważ tereny te w ciągu ostatnich lat stały się szczególnie ciekawe ze względu na bytujące na nich populacje wielu gatunków ptaków, m.in. mewy siwej. Wyjaśnił, że stało się to pośrednio w wyniku presji wzrastającej w ostatnim czasie populacji bielika w ostoi. Z tego powodu wiele gatunków kaczek i innych ptaków znalazło swoisty azyl na terenach miejskiego odcinka Odry. Z tych powodów rozważanie wyłączenia wspomnianych terenów z zasięgu ostoi jest kompletnie nieuzasadnione.

Osoba prywatna: Czy zmiana granic będzie dotyczyła również terenów zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę?

Pan Dariusz Rosiński (BULiGL o/Brzeg): Odpowiedział, że w trakcie opracowywania propozycji zmiany granicy obszaru Wykonawca będzie starał się w miarę możliwości wyłączać tereny zabudowane z zasięgu obu obszarów. Jednak zmiany te mogą dotyczyć niewielkich powierzchni i tylko przypadków, kiedy tego rodzaju zmiana nie będzie uderzać w przedmioty ochrony omawianych obszarów.

Pan Czesław Sankowski (Urząd Gminy Dobrzeń Wielki): Zaznaczył, że granice obszarów były wyznaczone z pewnym błędem i teraz należałoby ten błąd wyprostować. Granice nie były właściwie uzgadniane z samorządami, a ich opisy nie były integralną częścią materiałów kartograficznych przez co nie można było we właściwym czasie ocenić ich dokładności. Tak samo nieporozumieniem jest umieszczanie tablic informacyjnych o obszarze w terenach zabudowanych.

Pani Katarzyna Łapińska (RDOŚ we Wrocławiu): Tablice informacyjne były celowo umieszczane w terenach zabudowanych tak, aby jak najwięcej osób miało świadomość znajdowania się w zasięgu obszaru Natura 2000 lub jego bezpośrednim sąsiedztwie. Z kolei co do sposobu informowania samorządów o tworzonych obszarach Natura 2000, to w 2004 roku funkcjonowały powołane przez Ministra właściwego do spraw środowiska Wojewódzkie Zespoły Realizacyjne, które przygotowywały propozycje obszarów Natura 2000. Natomiast ostatecznie to Ministerstwo przesyłało do poszczególnych jednostek administracyjnych propozycje granic obszarów Natura 2000 do uzgodnienia.

Pan Michał Jęcz (Urząd Miasta We Wrocławiu): Zapytał czy jeśli Wykonawca oczekuje propozycji co do zmiany granicy obszaru ze strony ZLW, to czy jest możliwość otrzymania wektorowej warstwy granicy obszaru, żeby można było dokładnie analizować jej aktualny przebieg i składać ewentualne propozycje zmiany?

Pan Dariusz Rosiński (BULiGL o/Brzeg): Odpowiedział, że dane na temat lokalizacji obszarów Natura 2000 są ogólnodostępne, również w postaci wektorowej. Na prośbę

członków Zespołów Lokalnej Współpracy Wykonawca udostępni postać numeryczną granic obu obszarów.

Pan Witold Warczewski (Urząd Miasta w Siechnicy): Zapytał, czy jeśli w ramach tworzonego projektu PZO mają być składane propozycje do zmian w dokumentach planistycznych, to czy w zespole ekspertów Wykonawcy jest zatrudniony urbanista?

Pan Dariusz Rosiński (BULiGL o/Brzeg): Odpowiedział, że Zamawiający (RDOŚ we Wrocławiu nie żądał od Wykonawcy zatrudnienia na potrzeby tworzonych projektów planów zadań ochronnych urbanistów. W procesie tworzenia projektu PZO składane są jedynie propozycje zmian w dokumentach planistycznych, a same zmiany są dokonywane poza procedurą tworzenia dokumentacji PZO.

Pan Witold Warczewski (Urząd Miasta w Siechnicy): Zapytał, czy propozycje zmian będą miały podstawy merytoryczne skoro mogą wystąpić sytuacje, kiedy pewnych zapisów dokumentów planistycznych Wykonawca nie zrozumie, bo wymagać to będzie wiedzy urbanisty. Takie zmiany będą miały konsekwencje finansowe i będą rodzić konflikty, tak więc powinny być merytorycznie uzasadnione.

Pan Andrzej Ruszlewicz (Planista Regionalny): Odpowiedział, że tego typu uwaga jest słuszna. Jeśli pojawią się problemy, to proponujemy rozwiązać je na forum ZLW – przedyskutować i wspólnie znaleźć najlepsze rozwiązania. Jeśli znajdą się gminy, które nie będą chciały brać udziału w procesie planowania, to w tej sytuacji Wykonawca projektu PZO złoży własne propozycje rozwiązań i gminy będą musiały to zaakceptować. Dlatego tak ważna jest ścisła współpraca w ramach ZLW. Poza tym w ramach planowania propozycji zmian do dokumentów planistycznych zwykle jest bardzo mało lub nie ma ich w ogóle, a każda sytuacja jest zawsze szeroko konsultowana, tak więc nie można zakładać, że zrodzą się tu jakieś konflikty. Do tej pory w już zakończonych procesach planowania nie zdarzyło się, aby powstał tego typu problem. Dlatego mówimy o tym dziś, żeby mieć odpowiednią ilość czasu na przeprowadzenie wszelkich analiz istniejących dokumentów planistycznych i w razie potrzeby wypracowanie odpowiednich propozycji do zmian, jeśli będą one niezbędne z punktu widzenia ochrony przedmiotów ochrony danego obszaru.

Pan Dariusz Rosiński (BULiGL o/Brzeg): Zapowiedział, że na kolejnym spotkaniu będzie prezentowana lokalizacja przedmiotów ochrony i wtedy będzie można odnieść się do omawianego problemu.

Pan Witold Warczewski (Urząd Miasta w Siechnicy): Stwierdził, że skoro z jednej strony w planie zadań ochronnych nie będzie zakazów i nakazów, to powinny być konkretne zapisy i ustalenia. W przeciwnym razie brak będzie stabilnej sytuacji dla potencjalnego inwestora.

Pan Andrzej Ruszlewicz (Planista Regionalny): Odpowiedział, że konkretne zapisy o działaniach ochronnych będą przypisane do działek, na których znajdują się przedmioty

ochrony i wymagają podjęcia stosownych działań ochronnych. W takich przypadkach zapis będzie bardzo precyzyjny. Dlatego mamy nadzieję, że Państwo pomogą nam w tworzeniu zapisów PZO. Chcemy doprowadzić do sytuacji, w której sporządzone plany zadań ochronnych dla obu obszarów nie będą źródłem niepotrzebnych konfliktów.

W związku z brakiem dalszych pytań i uwag **Pan Andrzej Ruszlewicz** (Planista Regionalny) polecił kontakt z Wykonawcą planu zadań ochronnych i określił termin kolejnego spotkania na początek nadchodzącego roku.

Na koniec spotkania Pan Dariusz Rosiński podziękował za przybycie wszystkich zgromadzonych i zaprosił do wzięcia udziału w kolejnym spotkaniu, po czym zamknął spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy.

Podsumowując przebieg spotkania należy stwierdzić, że przebiegło ono według wcześniejszego planu. Przebieg spotkania protokołowała Anna Wójcicka-Rosińska BULiGL w Brzegu.